

Zarządzenie nr 58
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie
z dnia 8 listopada 2024 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na dwa lata zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które zostały określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej gatunków oraz ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które zostały określone w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną krajobrazową i czynną.

§ 3. 1. Ochroną krajobrazową objęty jest obszar rezerwatu obejmujący grunty znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oznaczone jako oddziały leśne: 138h, 139f i 170d Leśnictwo Kurowo Nadleśnictwo Zaporowo, na których zlokalizowane są szkółki leśne oraz pasieka.

2. Pozostały obszar rezerwatu, w tym działki oznaczone w ewidencji jako rzeki i jeziora, objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Akweny jezior: Sarąg, Isąg, Łęguty, Pierzchały oraz odcinki rzeki Pasłęki od jeziora Sarąg do Jeziora Łęguty oraz od mostu we wsi Szatanki do ujścia rzeki Miłakówka, rzekę Morąg, odcinek rzeki Pasłęki od jeziora Isąg do mostu we wsi Szatanki oraz rzeka Giłwa od jeziora Giłwa do ujścia do rzeki Pasłęki, odcinek rzeki Pasłęki od ujścia rzeki Miłakówka do miasta Braniewo, odcinek rzeki Wąsza od Miasta Pieniężno do ujścia do rzeki Pasłęki oraz odcinek rzeki Drwęca Warmińska od Miasta Orneta do ujścia do rzeki Pasłęka wyznacza się do połowu ryb, w tym amatorskiego połowu ryb, w ramach prowadzonej gospodarki rybackiej przez uprawniony do rybactwa podmiot.

§ 5. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Spadek liczebności ryb spowodowany nadmiernymi połowami wędkarskimi i gospodarczymi	Wprowadzenie limitów połowów wędkarskich oraz podwyższonych wymiarów ochronnych oraz limitów połowów gospodarczych.
2.	Ryzyko wyginięcia oraz spadek liczebności niektórych gatunków ryb, tj. certy, świnki, pstrąga potokowego, lipienia i troci wędrownej	Odłów tarlaków w celu pozyskania materiału zarybieniowego oraz prowadzenie zarybień; tarło ryb litofilnych powinno zostać przeprowadzone nad rzeką a tarlaki wypuszczone do rzeki; niewprowadzenie do wód rezerwatu narybku: głowacicy, karpia, karasia srebrzystego, amura, tołpygi, pstrąga źródlanego i pstrąga tęczowego oraz innych gatunków obcych
3.	Kłusownictwo rybackie i wędkarskie	Patrolowanie i kontrolowanie przez Straż Rybacką oraz przez członków PZW osób łowiących na wodach rezerwatowych rzeki Pasłęki.
4.	Degradacja siedlisk ryb litofilnych w wyniku regulacji koryta rzeki i zabudowy hydrotechnicznej	Zamontowanie deflektorów z drewnianych kłód i narzutów kamiennych oraz budowa dwóch sztucznych tarlisk w celu stworzenia korzystnych warunków do życia dla ryb litofilnych (głowacza białopłetwego, pstrąga potokowego, troci wędrownej, lipienia, certy, świnki, brzany, klenia)
5.	Pogorszenie warunków do życia dla ryb i fauny bezkręgowej w wyniku braku	Sadzenie drzew nad brzegiem Giłwy i Pasłęki

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
	ocienienia koryta rzeki	
6.	Niszczenie lęgów ptaków oraz spadek liczebności ryb w wyniku obecności obcego gatunku drapieżnika w rezerwacie	Odłów w pułapki żywołowne norek amerykańskich w granicach rezerwatu
7.	Niszczenie ekosystemu rzeki oraz siedliska minogów i ryb w wyniku prowadzenia prac utrzymaniowych w rzekach, związane w szczególności z odmulaniem i usuwaniem rumoszu	Ograniczenie prac utrzymaniowych do ręcznego usuwania zatorów powodujących nadmierne spiętrzenie wód Pasłęki, na odcinkach przebiegających przez tereny zabudowane oraz przy przeprawach mostowych

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Ustalenie dziennego limitu połowów przysługującego każdemu uprawnionemu wędkarzowi	Pstrąg potokowy - 1 szt., lipień - 1 szt. Pozostałe gatunki zgodnie ze wskazaniami użytkownika rybackiego	Wody rezerwatowe rzeki Pasłęki wraz z jeziorami Isąg, Łęguty oraz zbiornikiem Pierzchalskim
		Szczupak i sandacz – łącznie 2 szt. Pozostałe gatunki zgodnie ze wskazaniami użytkownika rybackiego	Jezioro Sarąg
	Wprowadzenie podwyższonych wymiarów ochronnych	Pstrąg potokowy do 40 cm i od 50 cm, lipień do 32 cm, boleń od 70 cm, jaź i kleń do 30 cm szczupak do 50 cm sandacz do 50 cm	Wody rezerwatowe rzeki Pasłęki wraz z jeziorami Isąg, Łęguty oraz zbiornikiem Pierzchalskim i jeziorem Sarąg
		szczupak od 90 cm	Jezioro Pierzchalskie
	Wprowadzenie limitów zezwoleń wędkarskich dla użytkowników rybackich	Podmiot uprawniony do rybactwa 260 zezwoleń	Odcinki rzeki Pasłęki od jeziora Sarąg do Jeziora Łęguty oraz od mostu we wsi Szatanki do ujścia rzeki Miłakówka. Rzeka Morąg. Odcinek rzeki Pasłęki od jeziora Isąg do mostu we wsi Szatanki, oraz rzeka Giłwa od jeziora Giłwa do ujścia do rzeki Pasłęki

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
		Podmiot uprawniony do rybactwa 700 zezwoleń	Odcinek rzeki Pasłęki od ujścia rzeki Miłakówka do miasta Braniewo. Odcinek rzeki Wałsza od Miasta Pieniężno do ujścia do rzeki Pasłęki. Odcinek rzeki Drwęca Warmińska od Miasta Orneta do ujścia do rzeki Pasłęka
		Podmiot uprawniony do rybactwa 200 zezwoleń (w tym: 40 szt. całosezonowych na połów z łodzi i 20 szt. całosezonowych na połów z brzegu, 30 szt. dwutygodniowych na połów z łodzi i 20 szt. dwutygodniowych na połów z brzegu, 50 szt. trzydniowych na połów z łodzi i 40 szt. trzydniowych na połów z brzegu oraz połów podlodowy w terminie od 1 grudnia do 30 marca bez ograniczeń)	Jezioro Sarąg
		Podmiot uprawniony do rybactwa: 270 zezwoleń (w tym 60 szt. całosezonowych na połów z łodzi i 60 szt. całosezonowych na połów z brzegu, 60 szt. dwutygodniowych na połów z łodzi i 60 szt. dwutygodniowych na połów z brzegu, 30 szt. zezwoleń na amatorski połów ryb z lodu w terminie od 15 XII do 30 III)	jezioro Isąg
		270 zezwoleń (w tym 60 szt. całosezonowych na połów z łodzi i 60 szt. całosezonowych na połów z brzegu, 60 szt. dwutygodniowych na połów z łodzi i 60 szt. dwutygodniowych na połów z brzegu, 30 szt. zezwoleń na amatorski połów ryb z lodu w	jezioro Łęguty

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
		terminie od 15 XII do 30 III)	
	Wprowadzenie limitów zezwoleń wędkarskich dla użytkowników rybackich na połów ryb z łodzi	Dopuszczenie połowów wędkarskich z 7 łodzi	Jezioro Pierzchalskie
	Wprowadzenie limitów połowów gospodarczych	Maksymalny odłów gospodarczy do 25 kg z 1 ha na rok	jezioro Isąg jezioro Łęguty
		Maksymalny odłów gospodarczy do 20 kg z 1 ha na rok	jezioro Sarąg
2.	Odłów tarlaków szczupaka, sandacza, pstrąga potokowego, lipienia, jazia, klenia oraz bolenia. Zarybienia następującymi gatunkami: szczupak, sandacz, węgorz, sum, certa, świnka, pstrąg potokowy, lipień, jaź, kleń oraz bolień	Termin, warunki odłowów (w tym rodzaj stosowanych narzędzi) oraz liczba odławianych tarlaków po uzgodnieniu z RDOŚ w Olsztynie planowanym połowie należy powiadomić drogą elektroniczną Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie w terminie minimum 7 dni prze datą połowu (sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl), Rozmiar zarybień zgodnie z obowiązującym operatem rybackim. Tarło ryb litofilnych (lipienia i pstrąga potokowego) powinno zostać przeprowadzone nad rzeką Po pozyskaniu ikry oraz mleczu ryby rokujące na przeżycie należy wypuścić w miejsca, z których zostały odłowione Ilość i miejsca odłowów tarlaków powinny być każdorazowo uzgadniane z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie	Wody rezerwatowe rzeki Pasłęki i jej dopływów wraz ze zbiornikiem Pierzchalskim i jeziorem Sarąg

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
		W celu ochrony naturalnych populacji ryb (szczupak, sandacz, sum, pstrąg potokowy, lipień, jaź, kleń oraz boleń zarybienia powinny być prowadzone materiałem pochodzącym od tarlaków z dorzecza Pasłęki W przypadku zarybień pstrągiem potokowym, jaziem i kleniem nie dopuszcza się zarybień materiałem pochodzącym od tarlaków z dorzeczy innych rzek niż dorzecze Pasłęki	
	Odłów tarlaków	Sandacz, szczupak, sieja do 2 kg z 1 ha Sielawa do 4 kg z ha tylko z jeziora Isąg W okresie ochronnym Szczupak do 1,5 kg/ha, Sandacz 0,5 kg/ha, Sum 0,6 kg/ha planowanym połowie należy powiadomić drogą elektroniczną Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie w terminie minimum 7 dni prze datą połowu (sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl),	Jezioro Isąg i Łęguty Jezioro Sarąg
	Zarybienia	obligatoryjnie: szczupak, sielawa sandacz fakultatywnie: węgorz, lin, sieja Zarybienia gatunkami drapieżnymi w ilościach i sortymentach wynikających z operatu rybackiego (szczupak, sandacz, sum, węgorz, boleń, pstrąg potokowy)	Jezioro Isąg i Łęguty Jezioro Sarąg
3.	Przeprowadzanie kontroli przez straż rybacką oraz członków PZW osób łowiących na terenie rezerwatu	Wg potrzeb	Wody rezerwatowe rzeki Pasłęki oraz jeziora Sarąg, Isąg i Łęguty

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
4.	Zamontowanie deflektorów z kłód drewnianych w korycie Pasłęki oraz budowa dwóch tarlisk dla ryb litofilnych	tarliska dla ryb litofilnych powinny być wykonane poprzez zebranie wierzchniej warstwy dna o grubości 0,3 m na odcinku 50 m i zastąpienie jej kamieniami i żwirem o łącznej masie 200 t i rozmiarach od 18 do 60 mm, z przewagą frakcji o rozmiarach od 30 do 40 mm. Drewniane deflektory powinny być zamontowane na odcinku rzeki o łącznej długości 1000 m. Kłody drzew powinny być zamocowane do dna rzeki za pomocą drewnianych palików na przemian z lewego i prawego brzegu co około 20-30 m, pod kątem 45° w odniesieniu do nurtu	Tarlisko 1 - rzeka Giłwa w pobliżu leśniczówki Żelazowice; tarlisko 2 – rzeka Pasłęka, poniżej mostu w miejscowości Komorowo; tarlisko 3 – rzeka Pasłęka, poniżej mostu w miejscowości Szatanki; deflektory – rzeka Pasłęka pomiędzy miejscowościami Mostkowo i Kiewry
5.	Sadzenie drzew nad brzegiem Giłwy i Pasłęki za zgodą właścicieli lub zarządcy gruntów	Giłwa na łącznej długości 500 m, Pasłęka na łącznej długości 1000 m	Giłwa poniżej ujścia strumienia Wrzesinka, Pasłęka pomiędzy miejscowościami Mostkowo i Kiewry
6.	Odłów w pułapki żywołowne norek amerykańskich w granicach rezerwatu przyrody (po dokonaniu odłowu dopuszcza się uśpienie zwierząt lub zabicie ich w sposób humanitarny). Uśpione lub zabite zwierzęta proponuje się przekazać do Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży do badań genetycznych.	Odłów w pułapki żywołowne norek amerykańskich - wg potrzeb z wyłączeniem okresu od 1 kwietnia do 31 lipca - okres wychowu młodych (podmiot odpowiedzialny za wykonanie zadania Towarzystwo Miłośników Pasłęki „Passaria” lub Polski Związek Łowiecki); liczba wystawianych pułapek w zależności od potrzeb; częstotliwości kontroli pułapek – raz dziennie	Obszar rezerwatu przyrody

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
7.	Ograniczanie prac utrzymaniowych do ręcznego usuwania zatorów	Wg potrzeb, w przypadkach nadmiernego spiętrzenia wód zagrażających podtopieniem istniejących obiektów budowlanych w obrębie miejscowości oraz przepraw mostowych	Pasłęka

Uzasadnienie

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Ostoja Bobrów na Rzece Pasłęce” jest wykonaniem delegacji ustawowej wynikającej z art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zgodnie z tym przepisem, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia zadania ochronne dla rezerwatów przyrody, dla których nie ustanowiono planów ochrony.

Planowane zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęka” obejmują wykonywanie następujących czynności:

- 1) Wprowadzenie podwyższonych wymiarów ochronnych oraz ustalenia dziennych limitów połowów wędkarskich i limitów połowów gospodarczych (wskazane w pkt 1 zał. 2 zarządzenia).

Nadmierne połowy wędkarskie i gospodarcze mogą przyczynić się do spadku liczebności ryb. Ustalenie limitów połowów wędkarskich i gospodarczych oraz podwyższenie wymiarów ochronnych, przyczyni się do zachowania populacji naturalnie wycierających się ryb, najlepiej przystosowanych do istniejących lokalnych warunków.

- 2) Odlów tarlaków oraz prowadzenia zarybień (wskazane w pkt 2 zał. 2 zarządzenia).

W powyższym rezerwacie odnotowano spadek liczebności niektórych gatunków ryb, np. świnki oraz zanik populacji certy. Ze względu na niewielką ilość miejsc o podłożu kamienistym w rzece Pasłęce, która umożliwia złożenie ikry przez pstrągi i lipienie, organ uznał za zasadne prowadzenie zarybień w celu zwiększenia lub odtworzenia populacji ww. gatunków ryb. Dopuszcza się prowadzenie działań związanych z zarybieniami gatunkami drapieżnymi (szczupak, sandacz, sum, węgorz, jaź, kleń i boleń) ze względu na presję wędkarską na te gatunki. W celu ochrony naturalnych populacji ryb zarybienia powinny być prowadzone materiałem pochodzącym od tarlaków z dorzecza Pasłęki. Tarlaki ryb litofilnych (lipień, pstrąg potokowy) powinny być wpuszczone do rzeki po przeprowadzonym tarle. Ilość i miejsca odlowów tarlaków powinny być każdorazowo uzgadniane z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie.

- 3) Kontrola przez straż rybacką oraz członków PZW osób łowiących na terenie rezerwatu (wskazane w pkt 3 zał. 2 zarządzenia).

Ze względu na odnotowywane przypadki nielegalnego połowu ryb konieczne jest przeprowadzanie kontroli przez straż rybacką oraz członków PZW osób łowiących na terenie rezerwatu.

- 4) Zamontowanie deflektorów z kłód drewnianych w korycie Pasłęki oraz budowa dwóch tarlisk dla ryb litofilnych (wskazane w pkt 4 zał. 2 zarządzenia).

Działania mają za zadanie zrekompensować degradację siedlisk, do której doszło w wyniku regulacji koryta rzek Giłwy i Pasłęki. Do działań kompensacyjnych wytypowano dwa odcinki rzek o dużych walorach edukacyjnych (w pobliżu miejscowości, leśnictwa) i potencjale ekologicznym (w pobliżu fragmenty koryta rzeki o naturalnym charakterze, jednakże bez siedlisk odpowiednich do rozrodu ryb litofilnych). Wykonanie działań pozwoli na stworzenie siedlisk kluczowych w cyklu życiowym ryb litofilnych. Budowa drewnianych deflektorów i narzutów kamiennych w pobliżu tarlisk powinna zapewnić dodatkowe siedliska dla ryb juwenalnych oraz ochronić siedliska przez zanieczyszczeniem drobną zawiesiną (np. piaskiem, iłem)

- 5) Sadzenie drzew nad brzegiem rzek Giłwy i Pasłęki (wskazane w pkt 5 zał. 2 zarządzenia).

W wyniku prac regulacyjnych i nielegalnej wycinki wiele fragmentów obu rzek pozbawionych jest drzew. Pozytywny wpływ drzew rosnących nad brzegiem rzek będzie wyrażał się funkcją siedlisko-twórczą oraz korzystnym oddziaływaniem na warunki życia dla fauny wodnej. Korzenie drzew będą wychwytywały zanieczyszczenia, tworzyły dla ryb kryjówki i miejsca rozwoju fauny bezkręgowej. W wyniku zacienienia koryta rzeki ograniczone zostanie nadmierne nagrzewanie się wody, szczególnie istotne ze względu na wymagania ryb litofilnych.

6) Odłów w pułapki żywołowne norek amerykańskich (wskazane w pkt 6 zał. 2 zarządzenia).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie dopuścił w granicach przedmiotowego rezerwatu przyrody wykonywanie odłowu norek amerykańskich w pułapki żywołowne i ich uśpienie lub uśmiercenie ich w sposób humanitarny. Planowana redukcja drapieżników pozytywnie wpłynie na zachowanie populacji bytujących na terenie ww. rezerwatu ptaków wodno-błotnych oraz ryb.

7) Ograniczenie prac utrzymaniowych do ręcznego usuwania zatorów (wskazane w pkt 7 zał. 2 zarządzenia)

Przedmiotowe zarządzenie dopuszcza wykonanie prac utrzymaniowych na wodach Pasłęki w celu ochrony przed podtopieniem istniejących obiektów budowlanych w granicach miejscowości, przez które rzeka przepływa, jak również w obrębie przepraw mostowych. Jednakże ze względu na konieczność zapewnienia ochrony ekosystemowi cieku oraz siedliskom ryb i minogów dopuszczalne prace ograniczono do ręcznego usuwania zatorów.

Podczas przygotowywania projektu zarządzenia nie stwierdzono zagrożeń dla gatunków roślin i grzybów, w związku z czym nie określono sposobów ich czynnej ochrony.

Niniejszy akt prawny ustanowiony został na dwa lata, wobec powyższego obowiązuje do dnia 8. listopada 2026 r.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W OLSZTYNIE

Agata Moździerz

